

MASKELENEN BİR DURUM: ERKEĞE YÖNELİK ŞİDDETİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Şeyda ÖZTUNA*

Cihangir IŞIK**

ÖZ

Çalışmada “erkeğe yönelik şiddet” ile ilgili alan yazında mevcut olan temel görüşleri saptamak ve bu kavrama yönelik gelecekte yapılması planlanan araştırmalara katkı sağlayacak bir zemin hazırlamak amaçlanmıştır. Araştırmaya PubMed veri tabanında 01.01.1993-15.04.2024 tarihleri arasında yer alan “erkeğe yönelik şiddet” konulu 104 bilimsel yayın çalışmaya dahil edilmiştir. Elde edilen veriler Bibliometrix programı ile analiz edilmiştir. 1993-2024 yılları arasında PubMed veri tabanında yayımlanmış erkeğe yönelik şiddet konularını ele alan toplam 67 dergide 104 yayının olduğu, yayınların 495 yazar tarafından kaleme alındığı, 8 yayının tek yazarlı olduğu, yayınların 33’ünün uluslararası iş birliği ile yapıldığı ve yayın başı yazar sayısı ortalamasının 5.79 olduğu saptanmıştır. “Erkeğe yönelik şiddet” konusunda ülke iş birlikleri en fazla Güney Afrika ve Gana olmuştur. Çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelere bakıldığında en fazla kullanılan anahtar kelimenin “insan” olduğu bulunmuştur. Yapılan çalışma sonucunda erkeğe yönelik şiddet ile ilgili bilimsel yayınların artış gösterdiği bulunmuştur. Dolayısıyla bu çalışmanın erkeğe yönelik şiddet konusu ile ilgili çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yol gösterici bir profil sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Erkeğe Yönelik Şiddet, Prevalans, Risk Faktörü, Şiddet.

A MASKING SITUATION: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF VIOLENCE AGAINST MEN

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the basic views in the literature on "violence against men" and to prepare a basis that will contribute to future research planned on this concept. 104 scientific publications on the subject of "violence against men" in the PubMed database between 01.01.1993-15.04.2024 were included in the study. The obtained data were analyzed with the Bibliometrix program. It was determined that there were 104 publications in 67 journals published in the PubMed database between 1993-2024 that dealt with violence against men, that the publications were written by 495 authors, that 8 publications were single-authored, that 33 of the publications were made with international collaborations, and that the average number of authors per publication was 5.79. The country collaborations on "violence against men" were the most in South Africa and Ghana. When the keywords used in the studies were examined, it was found that the most used keyword was "human". As a result of the study, it was found that scientific publications on violence against men have increased. Therefore, it is thought that this study will provide a guiding profile for researchers who want to study the subject of violence against men.

Keywords: Bibliometric Analysis, Violence Against Men, Prevalence, Risk Factor, Violence.

* Dr. (PhD), Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi, E-posta: seydaoztuna@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0899-1377, Sorumlu Yazar

* Uzm. Dr., Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi, E-posta: dr.cihangirisik@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-8223-5457

Geliş tarihi: 01.08.2024, Kabul tarihi: 17.01.2025

1. GİRİŞ

Şiddet bireyin kendisine, başka bireye, bir gruba ya da topluluğa karşı yaralama, ölüm, ruhsal zarar, gelişme geriliği ya da yoksunluğa sebep olan veya sebep olabilme ihtimali olan, korkutarak ya da isteyerek fiili olarak fiziksel güç kullanımı olarak ifade edilmektedir (1).

Stresli bir durumun algılanmasından sonra ortaya çıkan gerginliğe karşı olgun olmayan savunma mekanizmalarının kullanılması sonucunda şiddet olgusunun görüldüğü belirtilmektedir (2). Şiddet olgusu sadece şiddete maruz kalan kişiyi değil, kişinin içinde bulunduğu çevresini de olumsuz olarak etkileyebilmektedir (1).

Şiddetin görüldüğü ortamlarda fiziksel, sosyal, psikolojik ve ekonomik alanlarda bazı olumsuz durumlar görülebilmektedir (3). Özellikle şiddete tanıklık eden çocuklarda görülebilen kaygı ve saldırganlık gibi durumlar, yaşamın ilerleyen dönemlerinde bazı psikolojik rahatsızlıklara zemin oluşturabilmektedir (4).

Sözel, psikolojik, ekonomik ve cinsel boyutları olan şiddet olgusunun (5) nedenleri kesin olarak bilinemese de bazı teoriler iddia edilmektedir (3):

- Biyolojik alanda şiddetin; beyin fonksiyonlarının işlerliği göz önünde bulundurularak, şiddet ile birlikte bazı hormonal ve/veya kimyasal etkileşimlerin ortaya çıktığı düşünülmektedir. Dolayısıyla biyolojik olarak şiddet eylemlerinin alerji, diyet, hormonal düzensizlik, testesteronun biyokimyasal değişikliği, beyin işlev bozuklukları, tümör gibi nöropsikolojik unsurlar ve XYY sendromu gibi genetiksel faktörlere bağlı olabileceği belirtilmektedir (5).
- Psikolojik alanda şiddetin; zihinsel süreç, psikopatolojik sendromlar, içgüdüsel eylemler, ben merkezilik, hiperaktivite, rijitlik, zekâ seviyesi, zihinsel hastalıklar, kişilik bozuklukları ve öfke gibi durumlara bağlı olabileceği düşünülmektedir (5).
- Sosyolojik alanda şiddetin; yaşam tarzını oluşturan ve şekillendiren toplumsal normlar, sosyalleşme sürecinde aksaklıklar ve kişiler arası ilişkilerde sorunlar nedeniyle oluşabileceği ifade edilmektedir (5).

Erkeğe yönelik şiddetin istatistiksel verilerinin sunulmaya başlamasıyla varlığı kabul edilse de yeterince ciddiye alınmadığı düşünülmektedir. Bu duruma erkeğe yönelik şiddet çalışmalarında yararlanılan verilerin elde edilme şeklinin etkili olduğuna inanılmaktadır. Örneğin çalışmalarda sadece kolluk kuvvetlerine ya da yalnızca sağlık kurumlarına müracaat eden olguların

araştırmaya dahil edilmesi araştırmanın genellenebilirliğini ve geçerliliğini etkileyebilmektedir.

Yapılan çalışmalarda örneklem büyüklüğünün ve yönteminin de erkeğe yönelik şiddet olgusunun yeterince üzerinde durulamamasına neden olduğu düşünülmektedir. Örneğin örnekleme oluşturan kişi sayısının az olması veya çalışmada nitel yöntemlerin kullanılması araştırmanın genellenebilirliğini olumsuz etkileyebilir. Ayrıca ülkemizde sosyokültürel düzey ve erkeğe atfedilen toplumsal normlar nedeniyle çalışma sayısının yetersiz olması ve diğer ülkelerde de yeterli çalışmanın olmaması erkeğe yönelik şiddet konusunun görünürlüğünü olumsuz etkileyebilir. Dolayısıyla şiddete maruz kalan erkeklerin gizli kurban olduklarını söyleyebiliriz (6).

Erkeklerin partnerleri tarafından şiddete maruz kaldıklarına yönelik ilk çalışmaların 1970'lerin ortalarından itibaren yapıldığı görülmektedir. Gelles (1974) çalışmasında evli kadın ve erkeklerin aile içerisinde birbirlerine eşit yoğunlukta şiddet uyguladığını belirtmektedir (7). Şiddete maruz kalan erkekler yaşadıkları bu durumu genellikle gizlemektedir. Çünkü yaşadıkları şiddeti paylaştıklarında kendilerine inanılmayacağını veya dalga konusu olabileceklerini düşünmektedirler (8).

Erkeklerin kadınlara göre daha fazla şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir (9). Çok boyutlu yaklaşım benimsenerek konu ile ilgili sistematik veri elde edilmesinin erkeğe yönelik şiddet eylemlerinin çözümünde yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bibliyometrik analiz, belirli bir alanda yapılan çalışmaların bütüncül bir yaklaşım benimsenerek sistematik biçimde incelenebilmesi amacıyla diğer araştırmacılara yol gösterici olabilmektedir (10,11). Ayrıca yinelenen bir inceleme sürecini sunma avantajı da sağlamaktadır (12). Ülkemizde ve dünyada PubMed veri tabanından elde edilen veriler değerlendirilerek birçok alanda ve konuda bibliyometrik analiz yapılmıştır. Ancak erkeğe yönelik şiddet konusunda, literatürden tespit edilebildiği kadarıyla, böyle bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı "erkeğe yönelik şiddet" ile ilgili literatürde yer alan esas noktaları saptamak ve konu ile ilgili gelecekte yapılması planlanan araştırmalara katkı sağlayacak bir temel oluşturmaktır. Bu özden hareketle yapılan bu çalışmada "erkeğe yönelik şiddet" ile ilgili yayınların bibliyometrik analizine yer verilmiştir.

2.GEREÇ VE YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli

Çalışma nicel araştırma metodolojisindedir ve nicel bir bilim olarak adlandırılan bibliyometrik analiz yönteminden tanımlayıcı bibliyometrik dizaynındadır.

2.2.Evren ve Örneklem

Çalışmaya PubMed veri tabanında 01.01.1993-15.04.2024 tarihleri arasında yer alan “violence against men” anahtar kavramı içeren araştırma makaleleri dahil edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, PubMed veri tabanından 01.01.1993-15.04.2024 tarihleri arasında “violence against men” anahtar kavramı içeren araştırma makaleleri bibliyometrik yöntem ile elde edilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada PubMed veri tabanından 01.01.1993-15.04.2024 tarihleri arasında “erkeğe yönelik şiddet” konulu çalışmalardan aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

- Yayın sayısı
- Yazar sayısı
- Çalışmaların yılları
- Çalışmaları yayımlayan dergiler
- Çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin yoğunlukları
- Çalışmaların ülke iş birlikleri

2.5.Verilerin Analizi

Araştırmaların derinlemesine taranması ve literatürün incelenmesi sistematik değerlendirme, veri analizi ve bibliyometrik analiz ile mümkün olmaktadır (13). Bibliyometrik analiz, veri tabanlarında yer alan içeriklere ilişkin bilimsel verileri incelemeyi amaçlar. Dolayısıyla bibliyometri, belirli bir alandaki yayımlanmış bilimsel çalışmaların ölçülebilir bilgileri elde ederek istatistiki olarak inceleme yöntemidir (14). Bibliyometri ile bilimsel çalışmaların istatistiksel bir metotla değerlendirmesi yapılırken kişinin, konunun veya kurumun bilimsel iletişimdeki mevcut durumunun değerlendirilmesi de

yapılabilmektedir. Bu çalışmaya dahil edilen 104 bilimsel veri, Aria ve Cuccurullo (2017) tarafından geliştirilen “Bibliometrix” paket R programı ile analiz edilmiştir.

2.6.Araştırmadan Çıkarılma Kriterleri

Çalışmaya;

- 01.01.1993 öncesi ve 15.04.2024 sonrası veriler
- Şiddete maruz kalmış kadın bireyler
- 18 yaş altı erkek bireyler
- PubMed veri tabanı haricinde bulunan çalışma verileri dâhil edilmemiştir.

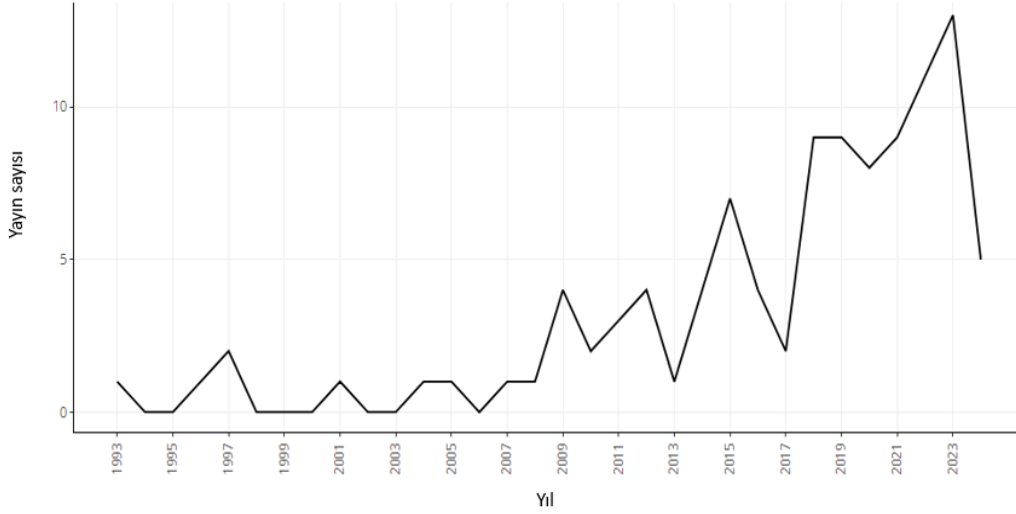
2.7.Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmanın etik kurul izni Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu’ndan 30.05.2024 tarih ve 2024/05/23 sayılı kararı ile alınmıştır.

3.BULGU VE YORUMLAR

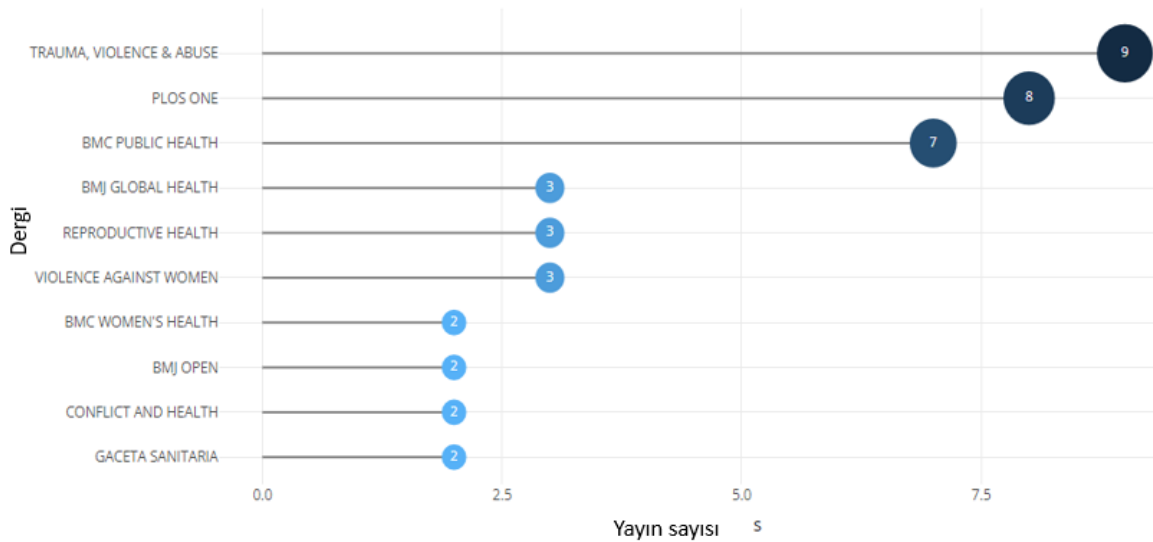
1993-2024 yılları arasında PubMed veri tabanında yayımlanmış erkeğe yönelik şiddet konularını ele alan toplam 67 dergide 104 yayının olduğu, yayınların 495 yazar tarafından kaleme alındığı, 8 yayının tek yazarlı olduğu, yayınların 33’ünün uluslararası iş birliği ile yapıldığı ve yayın başı yazar sayısı ortalamasının 5.79 olduğu saptanmıştır.

Yıllara göre yayın sayısı dağılımına bakıldığında 2015 yılında 7 yayın; 2018 ve 2019 yıllarında 9’ar yayın; 2020 yılında 8 yayın; 2021’de 9 yayın; 2022 yılında 11 yayın; 2023’te 13 yayının ve 2024 yılında ise araştırmanın yapıldığı tarihe kadar 5 yayının olduğu görülmektedir. En fazla yayının 2023 yılında olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 1).

Şekil 1. Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

Yayınların dergilere göre dağılımına bakıldığında, en fazla yayının Trauma, Violence & Abuse dergisinde olduğu ve bu dergide toplam 9 yayın yapıldığı; Plos One dergisinde 8 yayın; BMC Public Health dergisinde 7; BMJ Global Health dergisinde 3; Reproductive Health dergisinde 3; Violence against Women dergisinde 3; BMC Women's Health dergisinde 2; BMJ Open dergisinde 2; Conflict And Health dergisinde 2 ve Gaceta Sanitaria dergisinde 2 yayın yapıldığı bulunmuştur (Şekil 2).

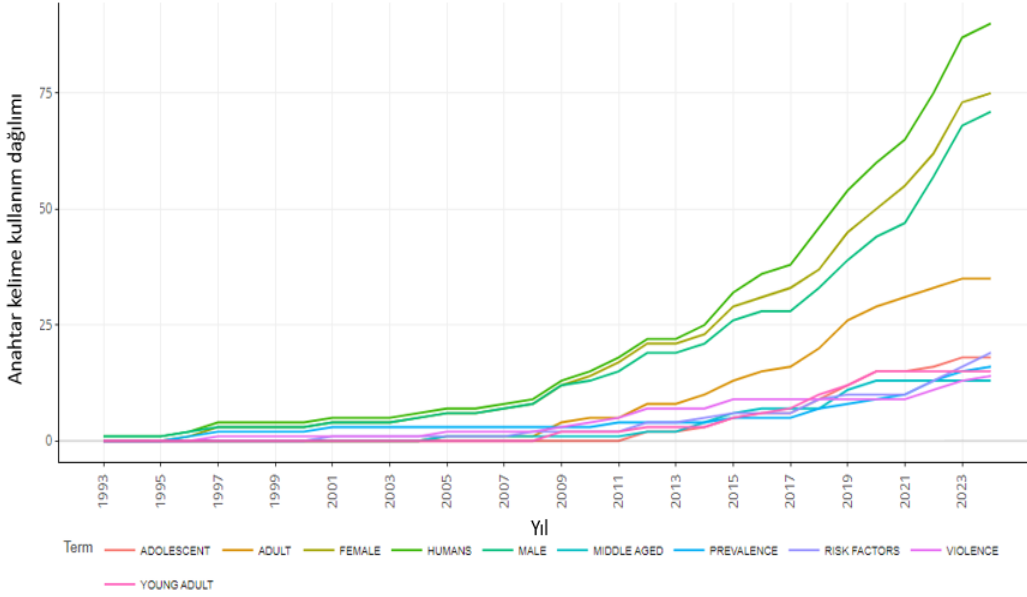
Şekil 2. Yayınların Dergilere Göre Dağılımı

Çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelere bakıldığında en fazla kullanılan anahtar kelimenin “insan” olduğu, bunu “kadın” ve “erkek” kelimelerinin takip ettiği, 4. sırada “erişkin” kelimesinin yer aldığı ve bunu “risk faktörleri”, “adölesan”, “prevalans”, “genç erişkin” ve “şiddet” kelimelerinin takip ettiği saptanmıştır (Şekil 3).

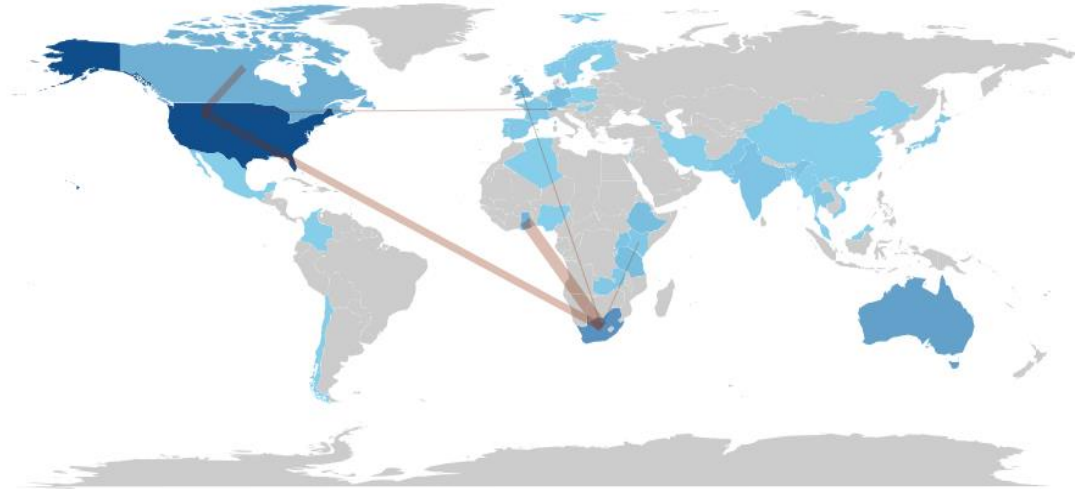
Şekil 3. Yayınlarda En Fazla Kullanılan Anahtar Kelimelerin Dağılımı

Çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin yıllara göre dağılımına bakıldığında “erkek” kelimesinin 2009 yılından; “adölesan” kelimesinin 2009 yılından; “insan” kelimesinin 1997 yılından; “kadın” kelimesinin 2009 yılından; “şiddet” kelimesinin 2005 yılından; “prevalans” kelimesinin 2010 yılından; “risk faktörü” kelimesinin 2011 yılından; “erişkin” kelimesinin 2009 yılından ve “genç erişkin” kelimesinin 2014 yılından itibaren artış gösterdiği bulunmuştur (Şekil 4).

Şekil 4. Anahtar Kelimelerin Yıllara Göre Kullanım Dağılımı

Yayınlar ülkelerin iş birliği açısından değerlendirildiğinde konu ile ilgili çalışmaların en fazla Güney Afrika ve Gana arasında olduğu ve bu iki ülkenin iş birliği ile yayımlanan 5 yayını olduğu, bunu ABD ve Kanada iş birliği ile yayımlanan 3 yayının takip ettiği bulunmuştur (Şekil 5).

Şekil 5. Ülkelerin İş Birliği ile Yayımlanan Makalelerin Şematik Dağılım Görüntüsü

4. TARTIŞMA

Uluslararası literatür taraması ve incelemesi sonucunda yakın partner şiddetine yönelik bibliyometrik analiz çalışmalarının gerçekleştirildiği görülmektedir. İlgili çalışmalarda makale ve yazar sayısı, makalenin yayımlandığı dergiler ve ülkeler değerlendirilmiştir (15). Yapılan bu çalışmada PubMed veri tabanında yer alan erkeğe yönelik şiddet konusunda yayımlanmış araştırma makaleleri bibliyometrik analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir.

4.1. Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

Erkeklerin partnerleri tarafından şiddete maruz kaldıklarına yönelik ilk çalışmaların 1970'lerin ortalarından itibaren yapıldığı görülmektedir (7). PubMed veri tabanında şiddet çeşitleri ile ilgili az sayıda bibliyometrik çalışma bulunduğu ve bu çalışmalarda ortak yazar oranının %80-90 aralığında olduğu belirtilmiştir (15).

Bu çalışmada erkeğe yönelik şiddet konulu toplam 67 dergide yayımlanan 104 yayının 495 yazar tarafından kaleme alındığı ve bunların 8'inin tek yazarlı olduğu saptanmıştır. Yıllara göre yayın sayısı dağılımına bakıldığında en fazla yayının 2023 yılında yapıldığı ve yayın sayısının 13 olduğu bulunmuştur. Özellikle 1993 yılından itibaren konu ile ilgili çalışmalara daha fazla yer vermeye başlandığı görülmektedir. Erkeğe yönelik şiddetin değerlendirildiği çalışmaların 2023 yılından itibaren artış eğiliminde olması konuya yönelik farkındalığın arttığı ve bu nedenle çalışmalara daha fazla önem verildiği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca 2023 yılından önce çalışma sayısının az olması; anahtar kelimelerden kaynaklanan sorunlar, erkek bireylerin maruz kaldıkları şiddeti paylaştıklarında kendilerine inanılmayacağını düşünmeleri ve erkeğe atfedilen toplumsal normlar nedeniyle kendileriyle dalga geçileceğinin düşünülmesi gibi durumlar sebebiyle gerçek verilere ulaşmakta sıkıntı olmuş olabileceği şeklinde de yorumlanabilir.

4.2. Yayınların Dergilere Göre Dağılımı

Şiddet konusunda ABD'nin en fazla bibliyometrik çalışma yayımlayan ülke olduğu belirtilmiştir (16,17). Yayınların dergilere göre dağılımına bakıldığında en fazla yayının Trauma, Violence & Abuse dergisinde olduğu ve bu dergide toplam 9 yayın yapıldığı saptanmıştır. Bu durumun sebebinin, Trauma, Violence & Abuse dergisinin yayın yerinin ABD olması düşünülebilir.

4.3. Çalışmalarda Kullanılan Anahtar Kelimelerin Dağılımı

Çalışmalarda ortak olarak kullanılan kelimelerin saptanması ile sağlıklı bir değerlendirmenin mümkün olabileceği belirtilmiştir (18). Bu çalışmada

kullanılan anahtar kelimelerin yıllara göre dağılımına bakıldığında “erkek” kelimesinin 2009 yılından itibaren artış gösterdiği ve 2021-2023 yılları arasında en yüksek seviyeye ulaştığı bulunmuştur. Bu durum “erkeğe yönelik şiddet” konusunu temel alan çalışmaların yayımlandığı dergilerin konu alanı kapsamında olduğu şeklinde düşünülebilir. Erkeğe yönelik şiddet konulu çalışmalarda başlıca anahtar kelimelerin “insan”, “kadın”, “erkek”, “erişkin”, “risk faktörleri”, “adölesan”, “prevalans”, “genç erişkin” ve “şiddet” gibi terimler olması normal bir durum olarak kabul edilebilir.

4.4. Çalışmaların Ülke İş Birlikleri

Çalışmada Güney Afrika ve Gana iş birliği ile yayımlanan 5 yayın olduğu, bunu ABD ve Kanada iş birliği ile yayımlanan 3 yayının takip ettiği bulunmuştur. Bu durum erkeğe yönelik şiddet konusunda çalışma yapan yazarın/yazarların destek talep etmemesi veya fonlama sürecinde aksaklık yaşaması şeklinde yorumlanabilir.

5.SONUÇ ve ÖNERİLER

Tüm toplumları etkileyebilen şiddet olgusu her geçen gün artmaktadır (3) ve şiddet ile karşı karşıya kalan birey ve toplumlarda anksiyete, korku, geri çekilme ve kaçınma gibi durumlar görülebilmektedir (19). Araştırma PubMed veri tabanında indekslenen “erkeğe yönelik şiddet” konulu araştırmaların bibliyometrik analizi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, erkeğe yönelik şiddet konusunda akademik ve toplumsal duyarlılığın nasıl olduğu dikkate alınarak ilgili sorunun çözümünde sistematik bir literatür oluşturulması amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre aşağıda belirtilen durumların uygulanmasının yararlı olabileceğini öngörmekteyiz:

- 1993-2024 yılları arasında PubMed veri tabanında yayımlanmış erkeğe yönelik şiddet konularını ele alan toplam 67 dergide 104 yayının olduğu saptanmıştır. 2023’te 13 yayının ve 2024 yılında ise araştırmanın yapıldığı tarihe kadar 5 yayının olduğu görülmektedir. En fazla yayının 2023 yılında olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan bibliyometrik analize ilişkin bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. 01.01.1993 öncesi ve 15.04.2024 sonrası veriler yapılan bu çalışmaya dahil edilmemiştir. Çalışmaya dahil edilmeyen tarih aralığında PubMed veri tabanında bulunan ve eklenen yeni yayınlardan toplanacak verilerin analizinde farklılıklar görülebilir. Dolayısıyla farkındalık oluşturulabilmesi amacıyla erkeğe yönelik şiddet konulu makalelerin taranması, eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilebilmesi ve yorumlanabilmesi konunun çözüm sürecinde

araştırmacılara yol gösterici olacaktır. Bu nedenle farklı veri tabanlarından elde edilecek veriler ile konu ayrıntılı şekilde incelenebilir.

- Fiziksel şiddeti; küfür, tehdit, tahrik, aşağılama, hakaret ve küçümseme gibi sözel baskılar tetikleyebilmektedir. Kadın Dayanışma Vakfı da sözel şiddetin görülme sıklığının daha fazla olduğunu ifade etmektedir (20). Amerika NISVS verilerini değerlendiren Hoff (2012), şiddete maruz kalanların %58,3'ünün erkek, %41,7'sinin kadın olduğunu bildirmektedir. Aynı araştırmada sözel şiddete maruz kalanların %53'ünün erkek, %47'sinin kadın olduğu da belirtilmektedir (21). Çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelere bakıldığında en fazla kullanılan anahtar kelimenin "insan" olduğu, bunu "kadın" ve "erkek" kelimelerinin takip ettiği; yıllara göre dağılımına bakıldığında "erkek" kelimesinin 2009 yılından kullanımının arttığı saptanmıştır. Erkeğe yönelik şiddetin yaygınlık tahminleri, değerlendirilen şiddetin türüne göre bir çalışmadan diğerine farklılık gösterebilir. Şiddetin bireylerde fiziksel ve ruhsal iyilik halinin bozulmasına neden olduğu bilinmekle birlikte kişinin değerlendirmesinde ruhsal durum değerlendirmesine öncelik verilmemesinin bu duruma sebep olabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla yaşanan sözel şiddet olaylarının da rapor edilmesinin şiddetin önlenmesinde önemli olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle erkeklerin maruz kaldığı sözel şiddet olgusuna yer verilerek konunun detaylı incelenmesi önemli olabilir.
- Kanıta dayalı uygulamalar, günümüzde bireylerin bakım ihtiyaçlarını ve tercihlerini göz önünde bulundurarak güncel ve yüksek kaliteli bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır (22). Çalışmada yayınların en fazla Güney Afrika ve Gana arasında iş birliği ile yapıldığı tespit edilmiştir. Türkiye'de ise erkeğe yönelik şiddet çalışmalarının PubMed veri tabanında istenilen oranda olmadığını söyleyebiliriz. Bu özden hareketle erkeğe yönelik şiddet konusunda çalışma yapmak isteyen bilim insanlarının çok paydaşlı bir zeminde buluşmasının sağlanması amacıyla eğitimlerin planlanması ve verilmesi önerilebilir.
- Şiddete maruz kalan ve/veya şiddete tanıklık eden bireylerde ortaya çıkabilecek ruhsal ve fiziksel iyilik halinin bozulmasına ilişkin durumları en aza indirebilmek ya da engelleyebilmek amacıyla bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara "erkeğe yönelik şiddet" konulu çalışmaların yayın türleri, indeksleri ve yayın dili genişletilerek kapsamlı araştırma yapımları önerilebilir.

KAYNAKÇA

1. World Health Organization. Responding to İntimate Partner Violence and Sexual Violence Against Women- WHO Clinical and Policy Guidelines. Italy: World Health Organization. 2013.
2. Gürhan N, Erdoğan G, Seyran F. Cinsel şiddet. MEYAD Akademi. 2020;1(1):59-65.
3. Gürhan N. İstismar/Şiddet ve ihmal mağdurları. İçinde: Özcan CT, Gürhan N, editör. Ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğinin temelleri. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevleri, 2016; s. 694-717.
4. Lewis AJ, Austin E, Knapp R, Vaiano T, Galbally M. Perinatal maternal mental health, fetal programming and child development. Healthcare (Basel). 2015;3:1212-1227.
5. Gürhan N. Ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevleri; 2016.
6. Tsui V, Cheung M, Leung P. "Help-seeking among Male Victims of Partner Abuse: Men's Hard Times". JOCP. 2010;38(6):769-780 DOI: 10.1002/jcop.20394
7. Adak N. Madalyonun öteki yüzü: erkeğe yönelik şiddet. SAD/JSR. 2013;16(2):1-28.
8. Kumar A. "Domestic Violence against Men in India: A Perspective". J Hum Behav Soc Environ. 2012;22:290-296.
9. Tjaden P, Thoennes N. Extent, Nature, and Consequences of Intimate Partner Violence: Findings From the National Violence Against Women Survey NCJ 181867; 2000.
10. Singh G, Singh A, Chaturvedi S, Khan S. Workplace violence against resident doctors: A multicentric study from government medical colleges of uttar pradesh. Indian J Public Health. 2019;63(2):143-146. DOI: 10.4103/ijph.IJPH_70_18
11. Seyran F, Gürhan N. Eğitim kurumlarında öğrenciler arasında yaygınlaşan şiddet: Okul zorbalığı üzerine bibliyometrik bir araştırma. KEFAD. 2021;22(3):1690-1723.
12. Aria M, Cuccurullo C. Bibliometrix: An r-tool for comprehensive science mapping analysis. Journal of Informetrics. 2017;11(4):959-975. DOI: 10.1016/j.joi.2017.08.007
13. Koc O. Web of Science üzerinde indekslenen kadına yönelik şiddet araştırmalarına bibliyometrik bir bakış. İUKAD. 2020;21:19-35. DOI: 10.26650/iukad.2020.21.002
14. Chen WC, Hwu HG, Kung SM, Chiu, HJ, Wang JD. Prevalence and determinants of workplace violence of health care workers in a psychiatric hospital in Taiwan. JOH. 2008;50(3):288-293.
15. Wu Y, Chen J, Fang H, Wan Y. Intimate partner violence: A bibliometric review of literature. Int J Environ Res Public Health. 2020;17(15): 5607. DOI: 10.3390/ijerph17155607
16. Cebrino J, De la Cruz SP. A worldwide bibliometric analysis of published literature on workplace violence in healthcare personnel. PLoS ONE. 2020;15(11):116. DOI: 10.1371/journal.pone.0242781
17. Seyran F. İşyeri şiddeti çalışmalarının bibliyometrik analizi. OPUS International Journal of Society Researches. 2021;17(36):2868-2889.

18. Ohniwa RL, Hibino A, Takeyasu K. Trends in research foci in life science fields over the last 30 years monitored by emerging topics. *Scientometrics*. 2010;85(1):111-127.
19. Bisson JI. Post-traumatic stress disorder. *Occupational Medicine*. 2007;57(6):399-403.
20. Öztürk M. Şiddet'i 'cinsiyet'e bölmek: Erkeğe yönelik şiddetin perdelenmesi. *DÜSBED*. 2021;(27):15-27.
21. Hoff B. US National Survey: more men than women victims of intimate partner violence". *JACPR*. 2012;4(3):155-163.
22. Borbasi S, Jackson D, Lockwood C. Undertaking a clinical audit. Courtney, MD, editör. *Evidence for Nursing Practice*. 1st ed., Elsevier Company, Sydney, Australia, 2005; s. 148-167.